

PREDLOG

Na podlagi šestega odstavka 21. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, s spremembami in dopolnitvami) in 5. člena Poslovnika Vlade Republike Slovenije je Vlada Republike Slovenije je na ___ redni seji dne ___ 2025, pod točko ___ dnevnega reda, sprejela naslednji:

S K L E P

o ustanovitvi Strokovnega sveta za civilni nadzor nad izvajanjem prestrukturiranja SAŠA regije

1. člen

(Ustanovitev)

(1) S tem sklepom Vlada Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: vlada) ustanavlja Strokovni svet za civilni nadzor nad izvajanjem prestrukturiranja SAŠA regije (v nadaljnjem besedilu: svet).

(2) Namen ustanovitve sveta je zagotoviti preglednost, zakonitost, strokovnost in javno zaupanje pri izvajanju procesov in projektov, financiranih iz Sklada za pravični prehod ter drugih javnih in evropskih virov, namenjenih gospodarskemu, okoljskemu in socialnemu prestrukturiranju SAŠA regije.

(3) Svet deluje kot neodvisno, posvetovalno in nadzorno telo, ki spremlja izvajanje ukrepov in odločitev, presoja skladnost z načeli transparentnosti in odgovorne porabe javnih sredstev, ter podaja strokovna mnenja, priporočila in opozorila z namenom varovanja javnega interesa. Delo sveta ne posega v pristojnosti državnih organov. Njegov cilj je krepitev integritete, odgovornosti in preglednosti pri porabi javnih sredstev.

2. člen

(Naloge sveta)

(1) Svet ima naslednje naloge:

- spremlja izvajanje projektov, financiranih iz Sklada za pravični prehod in drugih javnih virov;
- obravnava načrte porabe sredstev, razpise, pogodbene zavezance ter napredek posameznih projektov;
- opozarja na nepravilnosti, tveganja korupcije in netransparentno porabo javnih sredstev;
- daje vladi, ministrstvu, lokalnim skupnostim in Državnemu zboru mnenja, priporočila in pobude;
- obvešča javnost o svojih ugotovitvah in priporočilih;
- najmanj dvakrat letno pripravi in objavi poročilo o transparentnosti in učinkovitosti prestrukturiranja;
- sodeluje in usklajuje svoje ugotovitve z organi nadzora, Komisijo za preprečevanje korupcije, Računskim sodiščem Republike Slovenije ter drugimi institucijami v okviru svojih pristojnosti.

(2) Svet oblikuje svoja mnenja in stališča ter jih objavi na spletnih straneh Vlade Republike Slovenije, Mestne občine Velenje, Občine Šoštanj in Zavoda SOLIDAR.

3. člen

(Dokumentacija)

(1) Dokumentacijo, potrebno za izvajanje nalog sveta, zagotavljata Ministrstvo za kohezijo in regionalni razvoj ter Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo, občine (zlasti Mestna občina Velenje in Občina Šoštanj) ter javne osebe in osebe javnega prava, vključno z javnimi zavodi, javnimi podjetji in

gospodarskimi družbami v večinski ali prevladujoči lasti države ali občin, kadar sodelujejo pri izvajanju prestrukturiranja SAŠA regije ali razpolagajo z dokumentacijo in podatki v zvezi s tem. Pri tem se smiselno upošteva Zakon o dostopu do informacij javnega značaja (ZDIJZ).

(2) Subjekti iz prejšnjega odstavka so dolžni svetu omogočiti vpogled v zahtevano dokumentacijo v roku 15 dni od prejema njegove pisne zahteve. Ministrstvi lahko, kadar je to potrebno, dokumentacijo pridobita tudi od drugih oseb, ki sodelujejo pri izvajanju projektov prestrukturiranja.

(3) Člani sveta so dolžni varovati zaupne podatke in so za kršitve odgovorni odškodninsko in kazensko.

4. člen

(Sestava sveta)

(1) Svet ima 13 članov, in sicer:

- 3 člane imenuje Vlada Republike Slovenije,
- 1 člana imenuje Mestna občina Velenje,
- 1 člana imenuje Občina Šoštanj,
- 1 člana imenujejo predstavniki gospodarstva SAŠA regije, 1 člana imenujejo reprezentativne sindikalne centrale, prisotne v SAŠA regiji,
- 6 članov imenuje Zavod SOLIDAR na podlagi javnega poziva civilni družbi, objavljenega v sodelovanju z Ministrstvom za kohezijo in regionalni razvoj.

(2) Člani morajo biti neodvisni in strokovno usposobljeni, z izkušnjami s področja javnega upravljanja, investicij, energetike, okolja, prava, ekonomije, družbenega razvoja ali integritete v javnem sektorju.

(3) Člani sveta s pisno izjavo potrdijo, da niso v konfliktu interesov in da nimajo osebnih ali poslovnih koristi od projektov prestrukturiranja.

(4) Za predstavnike iz kvote civilne družbe iz prvega odstavka tega člena Zavod SOLIDAR v sodelovanju z Ministrstvom za kohezijo in regionalni razvoj objavi javni poziv najpozneje v 15 dneh po začetku veljavnosti tega sklepa. Rok za prijave ne sme biti krajši od 30 dni od objave javnega poziva.

(5) Po izteku roka iz prejšnjega odstavka Zavod SOLIDAR v 15 dneh opravi strokovno preverjanje prijav glede na merila iz javnega poziva in pripravi seznam predlaganih kandidatov z obrazložitvijo. Seznam posreduje Ministrstvu za kohezijo in regionalni razvoj, ki ga v 7 dneh posreduje vladi v imenovanje.

(6) Za predstavnike, ki jih predlagajo Mestna občina Velenje, Občina Šoštanj, predstavniki gospodarstva SAŠA regije in reprezentativne sindikalne centrale, je rok za posredovanje predlogov 30 dni od prejema poziva vlade. Če posamezen imenovalec v tem roku ne predlaga člana, lahko vlada imenuje člana na podlagi nadomestnega javnega poziva, ki ga objavi Ministrstvo za kohezijo in regionalni razvoj; rok za prijave po nadomestnem pozivu je 15 dni.

(7) Če se na javni poziv za predstavnike civilne družbe ne prijavi zadostno število ustreznih kandidatov, se rok za prijave lahko enkrat podaljša za 15 dni.

5. člen

(Prenehanje mandata, razrešitev (odpoklic) in nadomestno imenovanje)

(1) Mandat člana sveta preneha:

- s potekom mandata,
- z odstopom (pisna izjava predsedniku sveta in ministrstvu, pristojnemu za kohezijo),

- z razrešitvijo (odpoklicem) po tem členu,
- z ugotovitvijo neizpolnjevanja pogojev iz 4. člena,
- s smrtjo ali trajno nezmožnostjo za delo.

(2) Član je lahko razrešen (odpoklican) pred potekom mandata, če:

- krši dolžnosti člana sveta,
- pride v nasprotje interesov ali ne poda oziroma krši izjavo o neobstoju konflikta interesov,
- neizpolnjuje pogojev za imenovanje po 4. členu,
- je neaktiven (neudeležba na treh zaporednih sejah brez utemeljenega razloga ali neudeležba na več kot polovici sej v zadnjih 12 mesecih),
- je pravnomočno obsojen za naklepno kaznivo dejanje,
- s svojim ravnanjem resno škoduje ugledu ali neodvisnosti sveta.

(3) Postopek razrešitve (odpoklica) se začne:

- na predlog imenovalca,
- ali na predlog ministrice za kohezijo in regionalni razvoj, če obstajajo razlogi iz prejšnjega odstavka.

(4) Pred odločanjem o razrešitvi je treba članu pisno vročiti očitke in mu omogočiti, da se v 15 dneh pisno opredeli (pravica do izjave). Svet lahko člana začasno izloči iz obravnave in glasovanja o lastni razrešitvi.

(5) O razrešitvi (odpoklicu) odloči vlada z ugotovitvenim sklepom.

Za člane, ki jih imenujejo posamezni imenovalci (občini, predstavniki gospodarstva, sindikati, civilna družba), vlada odloči na njihov predlog ali po predhodnem mnenju imenovalca.

(6) V primeru razrešitve, odstopa ali drugega prenehanja mandata vlada pozove imenovalca, da v 30 dneh predlaga novega člana.

Če imenovalec v tem roku ne predlaga člana, lahko vlada imenuje člana na podlagi nadomestnega javnega poziva, ki ga objavi Ministrstvo za kohezijo in regionalni razvoj; rok za prijave je 15 dni.

(7) Nadomestno imenovani član opravlja funkcijo do izteka mandata člana, ki ga nadomešča.

(8) Če obstajajo težko popravljive posledice za delovanje sveta ali resna tveganja za integriteto, lahko vlada na predlog ministrice za kohezijo člana začasno suspendira do končne odločitve o razrešitvi; v tem času se lahko na predlog ministrice imenuje začasni član brez glasovalne pravice.

6. člen

(Mandat in delo sveta)

(1) Mandat članov traja štiri leta in se lahko podaljša do zaključka izvajanja prestrukturiranja SAŠA regije.

(2) Svet izvoli predsednika in namestnika izmed svojih članov.

(3) Svet se sestaja najmanj štirikrat letno ali pogosteje, kadar to zahtevajo okoliščine.

(4) Odločitev sveta je veljavna, če je zanjo glasovala večina prisotnih članov.

(5) Administrativno, logistično in strokovno podporo ter sredstva za delo in delovanje sveta zagotavlja Ministrstvo za kohezijo in regionalni razvoj iz državnega proračuna.

(6) Članom sveta se povrnejo potni stroški in drugi stroški dela v skladu s predpisi, ki urejajo povračila stroškov v javnem sektorju.

(7) Svet sprejme poslovnik o delu, ki določa način odločanja, vodenja sej, oblikovanja delovnih skupin, poročanja in sodelovanja z javnostjo.

(8) Svet lahko na seje vabi zunanje strokovnjake in predstavnike institucij brez pravice glasovanja.

7. člen

(Javnost dela in poročanje)

(1) Delo sveta je javno. Svet lahko izjemoma izključi javnost, kadar gre za varovane osebne ali zaupne podatke.

(2) Svet najmanj enkrat letno pripravi javno poročilo o svojem delu, ugotovitvah in priporočilih, ki se objavi na spletnih straneh Vlade Republike Slovenije, Mestne občine Velenje, Občine Šoštanj in Zavoda SOLIDAR.

(3) Letno poročilo sveta se posreduje tudi Odboru Državnega zbora za infrastrukturo, okolje in prostor.

(4) V primeru zaznanih resnih nepravilnosti ali tveganj korupcije lahko svet pripravi izredno poročilo in ga posreduje vladi, pristojnim organom ter javnosti.

(5) Svet lahko ustanovi strokovne delovne skupine za posamezna področja: energetika, okolje, socialni učinki, prostorski razvoj, javni razpisi in nadzor porabe sredstev.

8. člen

(Končne določbe)

(1) Vlada imenuje člane sveta na predlog ministrstva za kohezijo in regionalni razvoj v roku 30 dni po sprejemu tega sklepa.

(2) V roku 15 dni po sprejemu tega sklepa Zavod SOLIDAR, v sodelovanju z Ministrstvom za kohezijo in regionalni razvoj, objavi javni poziv za imenovanje članov sveta iz vrst civilne družbe.

(3) Ta sklep začne veljati naslednji dan po sprejemu.

Pripravi: Zavod SOLIDAR in Ljudska iniciativa Velenje za obravnavo pri Kabinetu predsednika Vlade RS

Velenje, 29. oktober 2025

OBRAZLOŽITEV

k Sklepu o ustanovitvi Strokovnega sveta za civilni nadzor nad izvajanjem prestrukturiranja SAŠA regije

I. Namen in razlogi za sprejem sklepa

Proces prestrukturiranja SAŠA regije predstavlja enega najzahtevnejših razvojnih, okoljskih in socialnih izzivov v Sloveniji. Vlaganja, financirana iz Sklada za pravični prehod in drugih javnih ter evropskih virov, bodo imela trajne posledice za lokalno skupnost, gospodarstvo, okolje in prihodnje generacije. Doslej v procesih odločanja in spremljanja porabe sredstev ni bilo vzpostavljenega formalnega mehanizma civilnega nadzora, ki bi zagotavljal neodvisno spremljanje, večjo preglednost, odgovornost in javno zaupanje.

Zato ta sklep vzpostavlja Strokovni svet za civilni nadzor nad izvajanjem prestrukturiranja SAŠA regije (v nadaljevanju: svet) kot neodvisno, posvetovalno in nadzorno telo, ki bo s svojim delom krepilo načela transparentnosti, integritete in pravičnega prehoda. Svet bo deloval kot most med javnimi institucijami in prebivalci regije ter prispeval k preprečevanju netransparentnega ali neučinkovitega upravljanja z javnimi sredstvi.

II. Obrazložitev posameznih členov

K 1. členu (Ustanovitev)

Člen določa ustanovitev sveta, njegov namen in temeljno vlogo. Svet deluje kot neodvisno, posvetovalno in nadzorno telo, ki ne posega v pristojnosti državnih organov, temveč dopolnjuje institucionalne oblike nadzora. Namen ustanovitve je zagotoviti strokovno, zakonito in transparentno izvajanje projektov, financiranih iz Sklada za pravični prehod in drugih javnih ter evropskih virov. Z vključenjem civilne družbe, lokalnih skupnosti, sindikatov in gospodarstva se krepí javna participacija in demokratična legitimnost procesa prestrukturiranja.

K 2. členu (Naloge sveta)

Ta člen natančno določa naloge sveta, ki vključujejo spremljanje projektov, analizo porabe sredstev, odkrivanje nepravilnosti in tveganj korupcije, ter podajanje mnenj in priporočil vladi, ministrstvu, občinam in Državnemu zboru.

Dodana je tudi obveznost dvojnega letnega poročanja in možnost priprave izrednih poročil v primeru resnih nepravilnosti. S tem se zagotavlja sistemska preglednost in sprotno obveščanje javnosti o poteku prestrukturiranja.

K 3. členu (Dokumentacija)

Člen opredeljuje obveznost zagotavljanja dokumentacije, potrebne za delo sveta. V postopek so vključena pristojna ministrstva, občine in druge javne osebe (vključno z javnimi podjetji in družbami državni ali občinski lasti), kar preprečuje izgovore o nepodajanju informacij. Rok 15 dni za posredovanje dokumentacije omogoča učinkovito delo sveta, ob tem pa člen zavezuje člane k varovanju zaupnih in osebnih podatkov. Na ta način se uravnotežita pravica do nadzora in dolžnost varovanja občutljivih informacij.

K 4. členu (Sestava sveta)

Svet je sestavljen iz 13 članov, ki zagotavljajo uravnoteženo zastopnost ključnih deležnikov: vlade, občin, gospodarstva, sindikatov in civilne družbe. Posebna pozornost je namenjena civilni družbi, ki imenuje večino članov (6) na podlagi javnega poziva, ki ga objavi Zavod SOLIDAR v sodelovanju z Ministrstvom za kohezijo in regionalni razvoj. Roki (30–45 dni za prijave) so določeni tako, da omogočajo vključitev širokega kroga organizacij in posameznikov z ustreznimi referencami. Člen uvaja tudi mehanizme za primer zamude ali neimenovanja članov, s čimer se prepreči blokada delovanja sveta.

K 5. členu (Prenehanje mandata, razrešitev in nadomestno imenovanje)

Ta člen celovito ureja primere prenehanja mandata, razrešitve (odpoklica) ter imenovanja nadomestnih članov. Vključuje razloge, postopek in roke za odpoklic, pri čemer so zagotovljene pravica do izjave člana in končna odločitev vlade. Člen preprečuje zlorabe funkcij, neaktivnost članov in morebitne konflikte interesov. Dodana je možnost začasnega suspenza člana v primerih, ko bi njegovo ravnanje lahko resno škodovalo ugledu ali delovanju sveta.

K 6. členu (Mandat in delo sveta)

Mandat članov traja štiri leta, z možnostjo podaljšanja do zaključka procesa prestrukturiranja. Svet sprejme poslovnik o delu, ki določa notranjo organizacijo, odločanje, sodelovanje z javnostjo in ustanavljanje strokovnih skupin. Člen jasno določa, da ministrstvo zagotavlja sredstva za delo in delovanje sveta, vključno s povračili potnih in drugih stroškov v skladu s predpisi. S tem se zagotavlja, da svet ni le formalno, ampak tudi operativno delujoče telo. Za izvajanje tega sklepa so sredstva zagotovljena v okviru finančnega načrta Ministrstva za kohezijo in regionalni razvoj, zato sprejem sklepa ne povzroča dodatnih finančnih obremenitev državnega proračuna.

K 7. členu (Javnost dela in poročanje)

Delo sveta je praviloma javno, kar krepi zaupanje in transparentnost. Dodana je določba, da se letno poročilo posreduje tudi Odboru Državnega zbora za infrastrukturo, okolje in prostor, kar povečuje demokratični nadzor nad porabo evropskih in javnih sredstev. Člen omogoča tudi pripravo izrednih poročil v primeru nepravilnosti in predvideva oblikovanje strokovnih delovnih skupin za posamezna področja.

K 8. členu (Končne določbe)

Člen določa postopke za imenovanje sveta in objavo poziva za predstavnike civilne družbe. Določeno je, da vlada imenuje člane na predlog Ministrstva za kohezijo in regionalni razvoj, ki vodi koordinacijo postopka. Poziv za imenovanje civilnodružbenih predstavnikov se objavi v 15 dneh po sprejemu sklepa, kar omogoča pravočasen začetek delovanja sveta.

III. Sklepne ugotovitve

S sprejemom tega sklepa se vzpostavlja institucionalni okvir civilnega nadzora nad izvajanjem prestrukturiranja SAŠA regije. Svet predstavlja inovativno obliko vključevanja civilne družbe v spremljanje porabe javnih in evropskih sredstev ter pomemben korak k uresničevanju načel odgovornega, transparentnega in pravičnega prehoda. Njegovo delovanje bo prispevalo k preprečevanju korupcijskih tveganj, krepitvi integritete in zaupanja javnosti v procese, ki bodo odločilno vplivali na prihodnost regije.

Pripravi: Zavod SOLIDAR in Ljudska iniciativa Velenje za obravnavo pri Kabinetu predsednika Vlade RS

Velenje, 29. oktober 2025

Financirano s strani Evropske unije. Izražena stališča in mnenja so zgolj stališča in mnenja avtorja(-ev) in ni nujno, da odražajo stališča in mnenja Evropske unije ali Evropske izvajalske agencije za izobraževanje in kulturo (EACEA). Zanje ne moreta biti odgovorna niti Evropska unija niti EACEA.